ब्रह्मा उत्थाय दक्षिणेनाहवनीयमागत्य दक्षिणाग्नेः पुरस्तात्प्रत्यङ्मुखो दक्षिणाग्न्यभिमुखः समन्त्रकं दक्षिणाग्रमासनं संस्कृत्योपविशति उत्तरेण यजमानः · अथवा ब्रह्मवरणस्थानादुत्थायाहवनीयं दक्षिणेन गत्वा दक्षिणाग्निमुत्तरेण दक्षिणेन वा गत्वा दक्षिणाग्नेः पश्चात्प्राङ्मुख उपविशति तत उत्तरतो यजमानः प्राङ्मुख एव · एवं ब्रह्मयजमानयोरुपवेशनस्थानविकल्पः दक्षिणाग्नेः पुरस्तात्पश्चाद्वा · यदा पुरस्तादुपविशतः तदा वक्ष्यमाणेषु कालेषु पुनःपुनर्विपर्यासं कुरुतः यदा चादौ पश्चादुपविशतः तदा इष्टिसमाप्तिपर्यन्तं तत्रैवोपविशतः न वक्ष्यमाणं विपर्यासं कुरुतः । ततो व्रतग्रहणम् · ततो गार्हपत्यदक्षिणाग्नीऽअन्तरेण गत्वा दक्षिणाग्नेरुत्तरतो दक्षिणाभिमुखस्तिष्ठन्दक्षिणाग्निमीक्षमाणोऽप उपस्पृश्य व्रतमुपैत्यग्ने व्रतपतऽइदमहमिति वा · ततः स्वासनऽउपविशति · ततोऽध्वर्युश्चमसमुदकेन पूरयित्वा गार्हपत्यस्य पुरस्ताद्दक्षिणाग्रं निधाय दक्षिणामुख आलभते भूतस्त्वेति ब्रह्मन्नप इत्यादि (२. ३. १) · अत्र सर्वमपसव्येन दक्षिणाभिमुखेनोपांशु च कर्तव्यम् । पूर्वेणाहवनीयं प्रणीताः परिहृत्य[1] दक्षिणाग्नेः पुरस्ताद्दक्षिणाग्रं चमसं निदधाति · अत्राहवनीयात्पूर्वेण प्रणीतादिनयनं गार्हपत्याहवनीययोर्व्यवायार्थम् · एवं यत्किंचिदत्रार्थवत्स्फ्यतृणाभ्रिस्रुक्स्रुवाज्यादि[2] दक्षिणाग्निं प्रति नीयते तत्सर्वमाहवनीयं पूर्वेणैव नेयम् । अत्र दक्षिणा दिक्प्राची प्रतीची दक्षिणा उत्तरा प्रतीची प्राची उदाचीत्येवं दिशां विपर्यासो ज्ञेयः · तेनात्र दक्षिणां दिशं प्राचीं विचित्य तत आरभ्य प्रदक्षिणं प्राक्संस्थं परिस्तरणं कर्तव्यम् दक्षिणत उत्तरतश्च प्रागग्राणि तृणानि पूर्वापरयोर्दक्षिणाग्राणि · यच्चात्र प्राक्संस्थं दक्षिणाग्रमित्येवमाद्युच्यते तत्र प्राकृता दिशो ज्ञेयाः न विपर्यस्ताः · एवमेकस्यैव दक्षिणाग्नेः परिस्तरणम् नेतरयोः । ततः पात्रासादनम् · गार्हपत्यदक्षिणाग्न्योरुत्तरतः प्राक्संस्थं दक्षिणाग्राणां पात्राणामासादनम् · शूर्पाग्निहोत्रहवणि स्फ्यः भर्जनसप्तमानि षट्कपालानि[3] शम्याकृष्णाजिनम् उलूखलमुसलम् दृषदुपलम् पात्रीधान्यम् यवाः पवित्रार्थो धृष्टिः संयवनोदकम् संय-

---

१) Thus B. प्रहृत्य १. २) ? र्थवस्फ्यतृणाभिस्रुक्स्रुवाभ्यदि १. ३) षट्कपालानि कर्परं च B.